

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 7 listopada 2014 r. , w sprawie II Ns 105/13 Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi oddalił wniosek H. K. o ustanowienie służebności przesyłu i zasądził od H. K. na rzecz (...) S.A. w K. kwotę 257 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania .

Sąd Rejonowy ustalił, że przez nieruchomości położoną w Ł. przy ul. (...), stanowiącą działkę gruntu nr (...), dla której Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi prowadzi księgę wieczystą nr (...), przebiega linia elektroenergetyczna 220 KV relacji J. – Z.. Powyżej wskazana nieruchomość stanowi własność H. K.. Uprzednio stanowiła własność jego rodziców. Działka ma charakter rolny. Na działce wnioskodawcy nie ma usadowionego słupa energetycznego. Słupy stoją na działkach sąsiednich. Nad działką wnioskodawcy przebiega sześć przewodów, które idą przez całą działkę, działka ma długość około 120 metrów. Decyzją Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Ł. z dnia 3 sierpnia 1954 r., nr 426, znak B.III -2/45/54/P. ustalono ostateczną lokalizację budowy linii elektroenergetycznej 220 KV na terenie położonym na odcinku od Ł. do granic woj. (...). Przedmiotowa linia elektroenergetyczna użytkowana była przez Skarb Państwa reprezentowany kolejno przez: Zakład (...) w Ł., Przedsiębiorstwo Państwowe Zakład (...) w Ł., Zakład (...) w Ł. działający w ramach Centralnego O. Energetycznego z siedzibą w W.. Zarządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1988 r. Centralny O. Energetyczny w W. uległ podziałowi między innymi na Zakład (...) z siedzibą w Ł. . Zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 lipca 1993 r. Zakład (...) w Ł. uległ podziałowi i przekształceniu w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa pod nazwą (...) Spółka Akcyjna w Ł.. W wyniku podziału Zakładu (...) w 1993 r. wniesiono zorganizowaną część mienia przedsiębiorstwa do spółki akcyjnej (...) w W. - w tym linię elektroenergetyczną 220 KV relacji J. – Z.. W dniu 17 lutego 1961 r. Zakład (...) zlecił przeprowadzenie prac związanych z malowaniem słupów kratowych linii 220 kV przedmiotowej trakcji. Firmę spółki (...) S.A. w dniu 24 października 2007 r. zmieniono na nazwę (...) S.A. W wyniku podziału (...) S. A. (uprzednio (...) S.A.) wydzielaniu uległa część przedsiębiorstwa spółki, która następnie wniesiona została do spółki (...) S.A. Firmę spółki (...) Spółka Akcyjna w dniu 11 grudnia 2008 r. zmieniono na nazwę (...) Spółka Akcyjna. W dniu 9 stycznia 2013 r. nazwa firmy spółki (...) Spółka Akcyjna uległa zmianie na : (...) Spółka Akcyjna. Przebieg linii energetycznej nad działką wnioskodawcy wiąże się z ograniczeniami odnośnie warunków zabudowy. Biegły z zakresu geodezji i kartografii przedstawił projekt przebiegu służebności przesyłu na przedmiotowej nieruchomości, ustalając, że pas gruntu projektowanej służebności zawiera się pomiędzy granicami przedmiotowej działki nr (...) oraz linią wyznaczoną w odległości 22,60 m od osi słupów energetycznych w kierunku zachodnim. W drugiej połowie 2011 r. wnioskodawca skierował do uczestnika roszczenie związane z posadowieniem linii elektroenergetycznej na nieruchomości wnioskodawcy. W dniu 8 grudnia wnioskodawca przesłał uczestnikowi brakujące dokumenty, a pismem z dnia 7 lutego 2012 r. (...) S.A. poinformowała wnioskodawcę o zarejestrowaniu roszczenia w systemie.

Dokonawszy takich ustaleń faktycznych Sąd Rejonowy zważył, że wnioskodawca żądał ustanowienia odpłatnej służebności przesyłu na rzecz (...) Spółki Akcyjnej - polegającej na prawie korzystania z nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...) określonej jako działka gruntu nr (...), dla której Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi prowadzi księgę wieczystą nr (...) oraz o zasądzenie na swoją rzecz od uczestnika kwoty 97.982,01 zł tytułem wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 17 stycznia 2013 r. Z kolei uczestnik podniósł zarzut zasiedzenia służebności, odpowiadającej dzisiejszej służebności przesyłu, która obciąża nieruchomość stanowiącą własność wnioskodawcy. Jako datę rozpoczęcia biegu zasiedzenia uczestnik podał dzień 31 grudnia 1959 roku na rzecz poprzednika prawnego uczestnika- Skarbu Państwa – reprezentowanego przez przedsiębiorstwa państwowe.

Sąd Rejonowy podkreślił, iż instytucja służebności przesyłu, jako odrębny rodzaj służebności, znana prawu cywilnemu jest od dnia 3 sierpnia 2008 roku, co nie wyklucza nabycia służebności tej treści w okresie wcześniejszym. Stosowanie art. 292 k.c. oraz odpowiednio art. 172 k.c. i nast. w odniesieniu do nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej, odpowiadającej obecnej służebności przesyłu nie budziło zastrzeżeń w orzecznictwie i doktrynie. W świetle orzecznictwa poza sporem pozostaje, iż w okresie przed dniem 1 lutego 1989 roku, gdy obowiązywał art.

128 k.c. statuujący zasadę jedności własności państwowej, za posiadacza samoistnego nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności przesyłu mógł być uważany jedynie Skarb Państwa, a nie przedsiębiorstwo państwowe wykonujące zarząd operatywny mieniem państwowym. Władanie cudzą nieruchomością przez Skarb Państwa, uzyskane w ramach sprawowania władztwa publicznego, może być posiadaniem samoistnym prowadzącym do zasiedzenia. Wprawdzie w dawniejszym orzecznictwie podejmowano próby nieuznawania za posiadanie w rozumieniu art. 336 k.c. tzw. posiadania imperialnego, to jednak zgodnie z przekonywującą uchwałą pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2007 roku (III CZP 30/07, OSNC 2008/5/43) uznać trzeba, że brak uzasadnionych argumentów dla utrzymywania rozróżnienia posiadania imperialnego i dominialnego na tle art. 172 k.c. Przepis ten nie daje ku temu podstaw, przeciwnie jako istotne wskazuje, by posiadacz zachowywał się tak, jak posiadacz samoistny. Z tego punktu widzenia bez znaczenia jest więc to, w jaki sposób Skarb Państwa wszedł w owo posiadanie, moment ten ma jedynie znaczenie dla oceny dobrej lub złej wiary posiadacza. W oparciu o zgromadzony materiał w sprawie, Sąd I instancji ustalił, że władztwo wykonywane przez poprzednika prawnego uczestnika na nieruchomości wnioskodawczyni odpowiadało zakresowi służebności gruntowej przesyłu, polegało bowiem na wzniesieniu trwałych i widocznych urządzeń do przesyłu energii elektrycznej oraz na korzystaniu z nich w tym celu oraz w celu konserwacji i naprawy co stanowiło przedmiot działalności przedsiębiorstwa. Decyzją Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Ł. z dnia 3 sierpnia 1954 r. ustalono ostateczną lokalizację budowy linii elektroenergetycznej - w tym linii napowietrznej 220 Kv przebiegającej nad działką wnioskodawcy. W ocenie Sądu Rejonowego, przesłanki do zasiedzenia przedmiotowej służebności zostały spełnione. Przesłankami zasiedzenia służebności na podstawie art. 292 w związku z art. 172 k.c. są: posiadanie samoistne trwałego i widocznego urządzenia, służącego do wykonywania służebności, nieprzerwane posiadanie trwające przez czas potrzebny do zasiedzenia, który to czas jest zależny od dobrej lub złej wiary posiadacza i wynosi albo 10 lub 20 lat, albo 20 lub 30 lat, zależnie od stanu prawnego w chwili zasiedzenia. Przyjął Sąd Rejonowy, że kwestią, która wymaga rozpoznania i od której zależy czas wymagany do zasiedzenia jest przesłanka dobrej lub złej wiary posiadacza w chwili objęcia rzeczy w posiadanie, a w przypadku służebności i odpowiedniego stosowania do jej zasiedzenia przepisów o zasiedzeniu nieruchomości (art. 292 zdanie drugie k.c.) - w chwili rozpoczęcia wykonywania służebności, czyli korzystania z trwałego i widocznego urządzenia (art. 292 zdanie pierwsze k.c.). Dobrą lub złą wiarę ocenia się w przypadku nieruchomości z chwilą objęcia w posiadanie, zgodnie z zasadą „późniejsza zła wiara nie szkodzi”. Biorąc pod uwagę przekształcenia własnościowe w obrębie własności państwowej, w tym skutki przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego w spółkę kapitałową, jednoosobową spółkę Skarbu Państwa nie ulega wątpliwości, iż w wyniku sukcesji uniwersalnej uprawnienia posiadacza przeszły na rzecz (...) Spółki Akcyjnej w Ł., a następnie w dniu 9 lipca 1993 w drodze aportowego zbycia części przedsiębiorstwa spółki na rzecz spółki akcyjnej (...) w W.. Ze zgromadzonych materiałów wynika, że najpóźniej w dniu 17 lutego 1961 r. poprzednicy prawni uczestnika objęli przedmiotową linię elektroenergetyczną w posiadanie. Dlatego też od tej daty Sąd Rejonowy przyjął bieg zasiedzenia. W czasie obejmowania w posiadanie przedmiotowej traktacji, podstawy prawnej zasiedzenia w dobrej wierze, należy dopatrywać się w ustawy z dnia 28 czerwca 1950 r. o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli (Dz. U. Nr 28, poz. 256 ze zm. – uchylona z dniem 5 grudnia 1997 roku). Do wykonywania służebności nie były wymagane żadne szczególne akty administracyjne i w przyjętej przez lata praktyce, zwłaszcza w początkowym okresie obowiązywania wskazanych przepisów, nie przywiązywano wagi, o czym powszechnie wiadomo, do wypełniania obowiązków o charakterze formalnym. Za wystarczające powinno się zatem uznać faktyczne wykonywanie uprawnień, wynikające z zastosowania w szczególności art. 1 ust. 1 oraz art. 4 ust. 1 i 2 powołanej ustawy z 1950 r., stanowiących o prawie osób reprezentujących przedsiębiorstwo energetyczne do wstępu, zaś obowiązku właścicieli i posiadaczy do umożliwienia tego wstępu i wykonania czynności na posesjach i w budynkach, dokonywania tam oględzin i pomiarów oraz wykonywania robót i zakładania urządzeń, jakich będzie wymagać powszechna elektryfikacja, stosownie do zarządzenia organu administracyjnego. Z art. 5 tej ustawy wynika nawet wprost, że mieszkańcy wsi lub osiedla, w którym zarządzono powszechną elektryfikację mogą być zobowiązani do odpłatnych świadczeń osobistych i rzeczowych na cele tej elektryfikacji, przy czym w ust. 3 tego przepisu znajduje się odwołanie do ustawy z dnia 26 czerwca 1935 r. o świadczeniach w naturze na niektóre cele publiczne (Dz. U. RP Nr 27, poz. 204 i Nr 85 z 1936 r., poz. 593). Nie można byłoby zatem w niniejszej sprawie twierdzić o braku tytułu prawnego do umieszczenia urządzeń energetycznych na nieruchomości poprzedników prawnych wnioskodawcy i wykonywania służebności rozumianej jako korzystanie z trwałego i widocznego urządzenia, co miałoby prowadzić, w razie przeprowadzenia dowodu przeciwnego do stwierdzenia złej wiary posiadacza służebności.. Należy stwierdzić,

że posiadanie służebności gruntowej polegającej na korzystaniu z trwałych i widocznych urządzeń posadowionych na nieruchomości wnioskodawcy przez przedsiębiorstwo państwowe, zajmujące się przesyłem energii elektrycznej, może być uznane za posiadanie w dobrej wierze z chwilą jego objęcia, na podstawie przepisów powołanej ustawy z dnia 28 czerwca 1950 r. o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli.

Apelację od tego postanowienia złożył wnioskodawca. Zarzucił skarżonemu orzeczeniu naruszenie przepisów prawa procesowego – art. 13 § 2 k.p.c. , art. 6 k.c. w zw z art.386 § 4 k.p.c. poprzez bezzasadne oddalenie wniosku z uwagi na brak wykazania przez uczestnika postępowania tytułu prawnego do nieodpłatnego korzystania z gruntu, w tym wykazania prawa służebności przesyłu nabytego w drodze zasiedzenia oraz nie rozpoznanie istoty sprawy przez oddalenie wniosków dowodowych zgłoszonych przez wnioskodawcę o dopuszczenie biegłych sądowych celem wytyczenia na gruncie pasa służebności i wyliczenia wynagrodzenia za ustanawianą służebność; naruszenie przepisów prawa materialnego art. 292 k.c. w zw z art. 172 k.c. w zw z art.176 k.c. w zw z art. 175 k.c. oraz art. (...) k.c. – (...) k.c. przez błędne ich zastosowanie z uwagi na brak spełnienia w tej sprawie przesłanki korzystania przez uczestnika z urządzenia z wolą wykonywania władztwa dla siebie, w tym brak spełnienia przesłanki korzystania z urządzeń posadowionych na gruncie wnioskodawcy we własnym imieniu przez czas niezbędny do nabycia służebności; naruszenie prawa materialnego art. 292 k.c. w zw z art. 45 k.c. w zw z art. 44 k.c. gdyż przez zasiedzenie może być jedynie nabyte trwałe i widoczne urządzenie , a pas technologiczny i strefy ochronne uregulowane odrębnymi przepisami nie należą do kategorii rzeczy majątkowych podlegających zasiedzeniu z odpowiednim stosowanie art. 172 k.c., a nadto są niewidoczne i nie są trwale związane z gruntem; naruszenie przepisów prawa materialnego art. 128 k.c. uchylonego ustawą z dnia 31 stycznia 1989 r. o zmianie ustawy kodeks cywilny (Dz. U. Nr 3 poz. 11) przez jego nie zastosowanie, gdy powyższy przepis do dnia 1 lutego 1989 roku utrzymywał zasadę jednolitego funduszu własności państwowej, który wykluczał możliwość nabycia przez zasiedzenie przez przedsiębiorstwa państwowe prawa własności i innych praw rzeczowych, z uwagi na sprawowanie przez przedsiębiorstwa państwowe jedynie zarządu operatywnego mieniem państwowym odpowiadającym w istocie dzierżeniu, a od dnia 1 lutego 1989 roku nie minął 30 letni okres do zasiedzenia służebności na nieruchomości wnioskodawczyni; naruszenie przepisów prawa materialnego art. art. 245¹ k.c. w zw. z art. 6 k.c. w zw. z art. 13 par. 2 k.p.c. i art. 234 k.p.c. przez ich niezastosowanie, gdyż do przeniesienia ograniczonych praw rzeczowych wymagane jest zawarcie umowy przenoszącej prawo i wpis prawa do księgi wieczystej, a w aktach sprawy brak jest dowodów ustanowienia na działce wnioskodawczyni prawa służebności oraz dowodów potwierdzających fakt przenoszenia służebności. Na uczestniku postępowania spoczywa obowiązek obalenia domniemań wynikających z wpisu do księgi wieczystej, które potwierdzają brak istnienia powyższego prawa i niedopuszczalne jest powoływanie się na domniemania faktyczne , celem obalenia domniemań prawnych wynikających z wpisu do księgi wieczystej; naruszenie przepisów prawa materialnego art. 1, art. 2, art. 3 ust 1, art. 4 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. Nr 19 poz. 147 z późn. zm.) oraz art. 234 kpc przez ich niezastosowanie, które wykluczają możliwość stosowania domniemań z prawa cywilnego przeciwko domniemaniom wynikającym z księgi wieczystej, Sąd nie wziął pod uwagę faktu niedołożenia przez uczestnika postępowania należytej staranności w przedmiocie ujawnienia praw w księgach wieczystych i celu wprowadzenia ustawy o księgach wieczystych, mającej zabezpieczyć prawidłowego obrotu nieruchomościami; naruszenie przepisu prawa procesowego art. 278 kpc w zw. z art. 162 kpc przez jego błędne zastosowanie i oddalenie wniosków o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłych sądowych z zakresu geodezji i biegłego do spraw wyliczenia wynagrodzenia za ustanowienie służebności, następstwem czego Sąd nie rozpoznał istotnych okoliczności sprawy skutkujących naruszeniem art. 386 par. 4 kpc; naruszenie przepisów prawa procesowego art. 233 § 1 kpc przez błędną ocenę materiału dowodowego, w tym pominięcie zeznań wnioskodawczyni na okoliczność : braku podejmowania przez uczestnika postępowania czynności na gruncie w obrębie pasa technologicznego, braku oznaczenia linii energetycznych ze wskazaniem jej właściciela i pasa technologicznego, co wyklucza twierdzenia o trwałym i widocznym korzystaniu z urządzenia w zakresie pasa technologicznego, braku ujawnienia w księdze wieczystej prawa służebności na gruncie wnioskodawczyni; naruszenie przepisu prawa procesowego art. 386 § 4 kpc, art. 233 § 1 kpc , art. 1 kpc, art. 228 § 1 i 2 kpc w zw. z art. 232 kpc w zw. z art. 6 kc w zw. z art. 13 § 2 kpc przez ich błędne zastosowanie, z uwagi na fakt, iż na uczestniku postępowania powołującym się na nabycie prawa służebności na gruncie uczestników od przedników prawnych spoczywa ciężar udowodnienia, zarówno faktu nabycia powyższego prawa służebności przez Skarb Państwa, jak i ciężar udowodnienia, iż prawo służebności na gruncie wnioskodawcy

stanowiło przedmiot obrotu - było przenoszone na kolejne przedsiębiorstwa zakłady energetyczne poprzedników prawnych wnioskodawcy; naruszenie przepisów prawa z art. 17, 19, 21 ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku (Dz. U. 121 poz. 591 z późn. zm.) w zw. z art. 6 kc w zw. z art. 13 par. 2 kpc przez ich błędne zastosowanie, gdyż uczestnik postępowania nie wykazał, iż prawo służebności wchodziło w skład majątku poprzedników prawnych."

Powołując się na powyższe zarzuty skarżący wniósł o:

- uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, z ewentualnym wnioskiem o
- zmianę zaskarżonego rozstrzygnięcia przez uwzględnienie wniosku wnioskodawczym w całości,
- dopuszczenie przez Sąd odwoławczy dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu geodezji i kartografii celem sporządzenia mapy dla celów prawnych,
- dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu wyceny nieruchomości i zarządu nieruchomościami, celem wydania pisemnej opinii na okoliczności : wynagrodzenia wnioskodawcy za ustanowienie służebności przesyłu, dokonania obmiaru nieruchomości zajętej przez linię elektroenergetyczną przebiegającą przez nieruchomości wnioskodawcy z uwzględnieniem strefy ochronnej i drogi niezbędnej do zapewnienia przejazdu przez nieruchomość wnioskodawcy do pasa służebności z drogi publicznej, wyliczenia wartości wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu,
- zasądzenie zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył,

co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Wbrew zarzutom skarżącego należy ocenić, że ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy są, w zakresie istotnym dla rozstrzygnięcia, trafne. Umożliwia to Sadowi Okręgowemu przyjęcie ich za własne i uczynienie z nich podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, co też Sąd Okręgowy czyni.

Dostateczną podstawą do oddalenia wniosku jest przesłankowe stwierdzenie zasiedzenia służebności. Już w tym miejscu należy wyjaśnić niejasność wynikającą z uzasadnienia sporządzonego przez Sąd Rejonowy. Otóż w sprawie możliwe było tylko zasiedzenie służebności gruntowej, o kształcie zbliżonym do służebności przesyłu uregulowanej w przepisach art. 305¹ i n. kc (tzw. służebność przesyłowa). Zbyteczne jest powtarzanie wyводу Sądu Rejonowego, który z odwołaniem do dorobku orzecznictwa Sądu Najwyższego wykazał, że zasiedzenie takiej służebności jest możliwe. Należy jednak stwierdzić, że nie jest możliwe zasiadywanie prawa, które w danym stanie prawnym w ogóle nie istnieje. Nie może być zatem mowy o zasiadywaniu, począwszy od połowy lat 80., służebności przesyłu.

Apelujący wywodzi, że Sąd Rejonowy dopuścił się naruszenia przepisów art. 292 kc w zw. z art. 172 kc w zw. z art. 176 kc w zw. z art. 175 kc oraz art. 305¹⁻⁴ kc przez ich błędne zastosowanie, z uwagi na brak spełnienia przesłanki korzystania z urządzeniami z wolą wykonywania władztwa dla siebie, w tym brak spełnienia przesłanki korzystania z urządzeń posadowionych na gruncie wnioskodawczyni we własnym imieniu przez czas niezbędny do nabycia służebności gruntowej. Zarzut ten jest oczywiście chybiony. W ocenie Sądu Okręgowego podstawowym przejawem wykorzystywania nieruchomości należącej obecnie do wnioskodawcy było korzystanie ze znajdującej się na niej linii przesyłowej. Okoliczności, że linia była wykorzystywana przez kolejnych zarządców linii wnioskodawca nie negował.

Skarżący wywodzi, że w sprawie nastąpiło naruszenie przepisów art. 292 kc w zw. z art. 45 kc w zw. z art. 44 kc, gdyż przez zasiedzenie może być nabyte jedynie trwale i widoczne urządzenie, a pas technologiczny i strefy ochronne uregulowane Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny

pracy podczas wykonywania robót budowlanych oraz Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymywania tych poziomów nie należą do kategorii rzeczy majątkowych podlegających zasiedzeniu z odpowiednim stosowaniem art. 172 kc, a nadto nie są widoczne dla otoczenia i nie są trwale związane z gruntem. Należy jednak wskazać, że zasiedzenie nie dotyczyło samej linii przesyłowej rozumianej jako słup i przewody. Urządzenia te wedle wszelkiej wiadomości są własnością uczestnika, co wnioskodawczyni podnosiła zresztą we wniosku (k. 2). Wbrew temu co zdaje się wywodzić autor apelacji, służebność nie polega wyłącznie na korzystaniu z widocznych i trwałych urządzeń, ale na korzystaniu z nieruchomości, w zakresie niezbędnym do eksploataowania z tychże urządzeń. Inną natomiast kwestią jest to, czy terytorialny zasięg służebności pokrywa się z strefami ochronnymi, o których mowa w powołanych wyżej rozporządzeniach.

W tym też miejscu nawiązując do formułowanych przez skarżącego wniosków o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego ds. geodezji, celem wykonania map do celów prawnych, jak i o dopuszczenie dowodu z opinii białego z zakresu wyceny nieruchomości i zarządu nieruchomościami celem określenia wynagrodzenia dla wnioskodawczyni za ustanowienie służebności przesyłu, należy wskazać, że wobec przesłankowego stwierdzenia zasiedzenia służebności przeprowadzanie tych dowodów było zbyteczne. Uwzględniony przez Sąd zarzut zasiedzenia służebności miał charakter tamujący w stosunku do roszczenia wnioskodawczyni. Dlatego dokonywanie szczegółowych ustaleń odnośnie terytorialnego zasięgu służebności, i prowadzenie na tę okoliczność postępowania dowodowego czy to przez Sąd Rejonowy, czy to przez Sąd Odwoławczy i ustalanie należnego wnioskodawczyni wynagrodzenia było bezprzedmiotowe. Dlatego zawarte w apelacji wnioski dowodowe zostały pominięte

Autor apelacji wskazuje, że na uczestniku postępowania, powołującym się na nabycie służebności spoczywa ciężar udowodnienia, zarówno faktu nabycia powyższego prawa służebności przez Skarb Państwa, jak i ciężar udowodnienia, iż prawo służebności na gruncie wnioskodawczyni stanowiło przedmiot obrotu tj. było przenoszone na kolejne zakłady energetyczne. Jednocześnie skarżąca podnosi zarzut naruszenia przepisu art. 128 kc, uchylonego ustawą z dnia 31 stycznia 1989 roku o zmianie ustawy kodeks cywilny. Powyższy przepis do dnia 1 lutego 1989 roku stypulował zasadę jednolitego funduszu własności państwowej, który wykluczał możliwość nabycia przez zasiedzenie przez przedsiębiorstwa państwowe prawa własności i innych praw rzeczowych, z uwagi na sprawowanie przez przedsiębiorstwa państwowe jedynie zarządu operatywnego mieniem państwowym. Jak wskazuje autor apelacji, od dnia 1 lutego 1989 roku nie minął 30 letni okres do zasiedzenia służebności na nieruchomości wnioskodawczyni. Odnosząc się do tego zarzutu należy wskazać, że w świetle materiału dowodowego nie budzi wątpliwości, że linia przesyłowa została oddana do użytku w dacie stwierdzonej w protokole odbioru. Wedle wszelkiej wiadomości od tej pory była w posiadaniu kolejnych przedsiębiorstw państwowych, które jako jednostki gospodarki społecznej wykonywały zarząd operatywny w imieniu Skarbu Państwa. Uzasadnione jest przyjęcie, że od tego samego momentu na nieruchomości wykonywane były uprawnienia typowo kojarzone z prawem w postaci służebności gruntowej (służebności "przesyłowej"), choć wówczas bez tytułu prawnego. Należy przy tym mieć na uwadze, że przed 1 lutego 1989 r. władanie jednostek gospodarki społecznej wykonywane było w imieniu Skarbu Państwa. Co prawda orzecznictwo sądowe dopuściło możliwość nabywania przez jednostki gospodarki społecznej nieruchomości w imieniu własnym lecz na własność Skarbu Państwa (tak m.in uchwała 7 sędziów SN z 7 listopada 1980 r., III CZP 2/80) oraz ujawnianie prawa zarządu i użytkowania nieruchomości państwowej w dziale II księgi wieczystej (tak w postanowieniu z 14 czerwca 1963 r. I CR 336/63). Choć w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2009 r., II CSK 103/09 stwierdzono, że przedsiębiorstwa państwowego nie można uznać w okresie do 1 lutego 1989 r. za samoistnego posiadacza nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności gruntowej, to myśl tę należy rozumieć w ten sposób, że posiadaczem była osoba prawna którą był Skarb Państwa. Stąd bieg zasiedzenia biegł na rzecz tego podmiotu. Skoro zaś w późniejszych okresach linia przesyłowa była przenoszona pod różnymi tytułami do majątku kolejnych podmiotów, to należy przyjąć, że wraz z własnością samych urządzeń przesyłowych przenoszono stan faktyczny, jakim było posiadanie nieruchomości w zakresie odpowiadającym służebności. Posiadanie służebności zdefiniował Sąd Najwyższy już w wyroku z dnia 31 stycznia 1967 r., III CR 270/66, w którym stwierdził, że posiadaczem służebności jest ten, kto korzysta z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności i o tym jego charakterze przesądza sam fakt posiadania. W świetle doświadczenia życiowego, jak również doświadczenia

wyniesionego przez Sąd Okręgowy z innych spraw dotyczących podobnych stanów faktycznych uzasadnione jest przyjęcie, że przeniesienie posiadania następowało przy kolejnych przekształceniach podmiotów zarządzających linią energetyczną, przy pomocy sposobu określonego w art. 348 kc (longa manu traditio). Umowa taka nie wymaga zachowania formy szczególnej. Natomiast od daty, gdy służebność, z uwagi na upływ terminu zasiedzenia, powstała jako prawo nie następowały żadne przesunięcia w zakresie władania linią (ostatnie przesunięcie nastąpiło na 2 lata wcześniej, gdy w dniu 31 sierpnia 2010 r. przez (...) S.A. z siedzibą w L., przejęła (...) sp. z o.o.). Ewentualnie nie przeniesienie służebności wraz z samymi urządzeniami nie czyniłoby zresztą wniosku o ustanowienie służebności zasadnym, gdyż służebność już istnieje.

Odnosząc się natomiast w podniesionego w uzasadnieniu apelacji kwestii uczestnictwa w postępowaniu wcześniejszych władających służebnością (nawiązanie do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2012 roku w sprawie I CSK 641/11), to wskazać należy, że uczestnictwo to było zbędne. Zasiedzenie ustalono na rzecz uczestnika obecnego postępowania, a nie wcześniejszych władających, których okres posiadania jedynie doliczono do okresu posiadania (...) S.A., stosownie do art. 176 § 1 kc w zw. z art. 292 kc. Udział wcześniejszych posiadaczy w postępowaniu byłby zbędny, gdyż nie posiadaliby interesu prawnego w rozstrzygnięciu. Nie ma podstaw do przyjmowania, że poprzednik władającego, którego okres posiadania doliczany jest do okresu zasiedzenia, jest zainteresowanym w sprawie w rozumieniu przepisu art. 510 kpc, (skądinąd część poprzedników już nie istnieje jako podmioty prawa cywilnego). Z tego względu nie było podstaw do stwierdzenia nieważności postępowania w rozumieniu przepisu art. 379 pkt 5 kpc.

Wreszcie należy stwierdzić, że ewentualne uchybienia powinnościom wynikającym z przepisów ustawy o rachunkowości, a dotyczących wykazania w sprawozdaniu finansowym składników majątku spółki nie ma znaczenia dla ustalenia, że określone prawa powstały i tym samym ograniczyły władztwo wnioskodawczyni, jako właścicielki nieruchomości objętej księgą wieczystą (...).

Z wszystkich powołanych względów apelację wnioskodawczyni należało oddalić, a to na podstawie przepisu art. 385 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc. Orzekając w przedmiocie kosztów postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy ocenił, że na tym etapie postępowania nie zachodzą podstawy by odstępować od zasady wyrażonej w przepisie art. 520 § 1 kpc. Dlatego też Sąd II instancji ustalił, że każdy z uczestników ponosi koszty postępowania apelacyjnego związane ze swoim udziałem w sprawie.